
Dokumentace a metadata

Abyste se ve svých datech lépe zorientovali jak vy sami, tak ostatní, pokud se rozhodnete data sdílet, je **důležité vaše data dobře popsat**. Informace obsažené v dokumentaci a jejich formát se odvíjí podle typu dat, se kterými pracujete. V některých případech stačí jednoduchý textový read-me soubor, kde bude popsán základní kontext výzkumu, jindy je vhodné použít např. tabulky nebo vložit komentáře přímo k danému souboru (např. pokud popisujete skript).

Pokud si nejste jistí, co by se mělo v metadatach (= data o datech) objevit, zkuste si položit otázku: *“Jaké informace bych potřeboval k interpretaci a využití těchto dat, kdybych se k nim vrátil za deset let?”*

Dokumentace může obsahovat například:

- V jakém období / v jaké lokalitě probíhal sběr dat
- Informace o nástroji nebo verzi softwaru, který byl použit ke sběru či analýze dat
- Demografická data o respondentech, způsob oslovování respondentů
- Seznam proměnných / názvů polí v tabulce a jejich popis (např. hodnoty, kterých mohou nabývat)
- Vysvětlivky zkratk a kódových označení
- Laboratorní deník
- Formulář dotazníku
- Vzor informovaného souhlasu
- Licenční podmínky pro využití nasbíraných dat
- ...a mnoho dalších informací

Obzvlášť pokud se rozhodnete svá data sdílet, doporučuje se při tvorbě metadata dbát na oborové zvyklosti a používat **standardizované formáty** a **ontologie** (= *standardizované slovníky*). Tím zajistíte, že vaši kolegové z oboru vašim datům snadno porozumí, a je menší pravděpodobnost, že dojde k dezinterpretaci vašich dat. Pokud použijete standardizovaný popis dat, je navíc jednodušší mezi sebou kombinovat data z různých zdrojů.

K vyhledání vhodných metadataových standardů můžete využít například platformu [FAIRsharing](#), [seznam oborových metadataových standardů](#) na stránkách DCC, nebo české [otevřené formální normy](#).